

אבל האמת כי ענין לשמה פירש לשם התורה. והענין כמו שפירש הרא"ש ז"ל על מאמר ר"א בר' צדוק (נדרים נ"א א') עשה דברים לשם פעלן ודבר בהן לשמן. ז"ל עשה דברים לשם פעלן. לשמו של הקדוש ברוך הוא שפעל הכל למענהו. ודבר בהן לשמן. כל דבורך ומשאך בד"ת יהיה לשם התורה כגון לידע ולהבין ולהוסיף לקח ופלפול ולא לקנטר ולהתגאות עכ"ל. דקדק לבאר שינוי לשונו דר"א ב"צ שבעשיה אמר לשם פעלן. ובדבור אמר לשמן. לכן בענין העשיה פירש לשמו של הקדוש ברוך הוא שפעל הכל למענהו. ובענין הלמוד פירש לשם התורה כו'. וכוונתו ז"ל מבואר היינו כי עשיית המצוה ודאי שצריכה להיות למצוה מן המובחר בדיקות ומחשבה טהורה שבטהורות כפי שכלו והשגתו. כדי שיתקלס עילאה לגרום תיקוני העולמות וכחות וסדרים העליונים. זהו לשם פעלן כי כל פעל ה' למענהו וארז"ל לקילוסו. ואם כי ודאי שגם במצות העיקר בהם לעכובא הוא העשיה בפועל. והכוונה היתירה וטוהר המחשבה אינה מעכבת כלל כמו שנתבאר לעיל סוף שער א' על נכון בע"ז עכ"ז מצטרף קדושת וטוהר מחשבתו לעיקר העשי' בפועל לעורר ולפעול תקונים יותר גדולים בהעולמות משאם היתה המצוה נעשית בלא דביקות וקדושת המחשבה. אבל על הנהגת האדם בשעת עסק התורה בדיני המצות והלכותיהן אמר ודבר בהן ר"ל הדבור בעיני המצות והלכותיהן. יהיה לשמן. פי' לשם הד"ת היינו לידע ולהבין ולהוסיף לקח ופלפול. (ורש"י ז"ל גי' אחרת היתה לו שם ודבר בהן לשם שמים. לכן פירש שתהא כל כונתך לשמים. אמנם ענין ופי' לשמה שארז"ל בכ"מ ודאי שגם רש"י ז"ל יפרש כפירוש הרא"ש ז"ל כאן לפי גרסתו. וגם רש"י ז"ל כאן אין כונתו דביקות. אלא דאתי לאפוקי שלא יהא לימודו לשם קינטור וגיאות כמ"ש הרא"ש ז"ל. כדמוכח מסיום דברי ראב"צ אל תעשה עטרה להתגדל בהם כו'). וזהו שמסיים הש"ס גבי ריב"ז שלא הניח כו' לקיים מה שנאמר להנחיל אוהבי יש כו'. שמבואר הענין שם בכל אותה הפרשה שהוא מאמר התורה הקדושה עצמה אשר בחוץ תרונה. שיש לאל ידה להנחיל וליתן שכר טוב לכל ההוגה ועוסק בה מחמת אהבתה עצמה ממש. היינו להוסיף בה לקח ופלפול. וזהו אוהבי:

אמנם ודאי דא"א לומר שא"צ לענין עסק התורה שום טוהר המחשבה ויראת ה' חלילה. שהרי משנה שלימה שנינו אם אין יראה אין חכמה. ואמרו (יומא ע"ב ב') מ"ד למה זה מחיר ביד כסיל לקנות חכמה ולב אין אוי להם לת"ח שעוסקים בתורה ואין בהם י"ש כו'. ובשמות רבה פ"מ כל מי שהוא יודע ואין בידו יראת חטא אין בידו כלום שקפלויות של תורה ביראת חטא. ובהקדמת הזוהר י"א ב' אמר רשב"י שהיראה איהי תרעא לאעלא לגו מהימנותא ועל פקודא דא אתקיים כל עלמא כו' ודא עקרא ויסודא לכל שאר פקודין דאו' מאן דנטיר יראה נטיר כולא לא נטיר יראה לא נטיר פקודי אורייתא כו' ע"ש ובפ' בהר ק"ח א' מאי עול מ"ש אלא כהאי תורה כו' ה"נ איצטריך לי לבר נש לקבלא עלי' עול בקדמיתא ולבתר דיפלח לי בכל מה דאצטריך. ואי לא קביל עליה האי בקדמיתא לא ייכול למפלח. ה"הד עבדו את ה' ביראה מהו ביראה כד"א ראשית חכמה יראת ה' כו'. וע"ד האי בקדמיתא הוא דכלא כו' בגין דבהאי עייל לשאר קדושה ואי האי לא אישתכח לגביה לא שריא ביה קדושה דלעילא כו': ואמרו עוד כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת. כי יראת ה' תחלה היא עיקר הקיום של חכמת התורה. וכמשרז"ל (שבת ל"א ע"א) אר"ל מ"ד והיה אמונת עתך כו' אמונת זה סדר זרעים כו'. חשיב שם בזה הפסוק כל הש"ס ומסיים ואפ"ה יראת ה' היא אוצרו. דמה הכתוב את התורה לרב תבואות. והיראה לאוצר המחזיק בו המון תבואות ומשתמרים בתוכו. שיראת ה' היא האוצר לחכמת התורה"ק שעל ידה תתקיים אצל האדם. ואם לא הכין לו האדם תחלה אוצר היראה הרי רב תבואות התורה כמונח ע"פ השדה למרמס רגל השור והחמור ח"ו שאינה מתקיימת אצלו כלל. וכן אמרו ע"ז הכתוב בשמות רבה פ"ל אתה מוצא אדם שונה מדרש הלכות ואגדות ואם אין בו יראת חטא אין בידו כלום משל לאדם כו' יש לי אלף מדות של תבואה. א"ל יש לך אפותיקאות ליתן אותם בהם כו'. שנאמר והיה אמונת עתך כו' ע"ש:

